
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

ללמוד לחיות ביחד: מניעת אלימות במסגרות לגיל הרך - 3572

תאריך עדכון אחרון 06-08-2019

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: הגיל הרך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר חנה צור

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: hanaz@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד 11-12

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

קורס זה יתמקד בנושאים הקשורים להתנהגות רגשית- חברתית של ילדים בגיל הרך, בקרב קבוצת השווים במסגרת החינוכית. בהבנת מרכיבי הרגשית- היכולת החברתית: אמפתיה, יכולת הצטרפות ותוקפנות / אלימות. מוקד נוסף הקורס הוא במתן כלים להתערבות במסגרת החינוכית, במטרה לקדם אקלים חברתי מיטיב.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא לתת לאנשי מקצוע העובדים עם ילדים בגיל הרך גוף ידע על הגורמים המשפיעים על היכולת החברתית וההתנהגות החברתית בקרב קבוצת השווים, ומתן כלים מבוססי מחקר להתערבות ולהדרכת הצוותים במסגרות החינוכיות במצבים החברתיים בקבוצה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. לתאר ולהגדיר נטיות ומאפיינים רגשיים- חברתיים של ילדים בגיל הרך.
2. להכיר ולמנות את הנתיבים והגורמים המשפיעים על התפתחות יכולת פרו-חברתית, וחשיבותה של יכולת זו במהלך החיים.
3. להכיר את הגורמים המשפיעים על התנהגות אגרסיבית, ובסיכונים של התנהגות זו במהלך החיים.
4. לזהות התנהגויות אופייניות של הילדים בקבוצת השווים, גילויי אמפתיה, משחק משותף, מצבי קונפליקט, ביטוי ואגרסיה, ותפקידים חברתיים בקבוצה.
5. לתכנן ולהציע דרכי התערבות אפקטיביות במצבים החברתיים היומיומיים בכיתה במטרה לקדם אקלים רגשי מיטיב בקבוצה, ולקדם התפתחות רגשית חברתית של כל ילד כאינדיבידואל.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטלית, דיונים בכיתה וקריאה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. עולמם הרגשי - חברתי של ילדים בגיל הרך: יחסים חברתיים ומשמעותם בהקשר החברתי תרבותי.
2. מאפיינים רגשיים חברתיים והתפתחותם:
 - א. אמפתיה והתנהגות פרו- חברתית.
 - ב. כישורים חברתיים - מאפיינים התפתחותיים והשפעת קבוצת השווים.
 - מאפיינים של ילדים בעלי כישורים חברתיים אדפטיביים
 - מאפיינים של ילדים דחויים וילדים "בלתי נראים".
- ג. קונפליקטים בהקשר החברתי וחשיבותם להתפתחות היכולת החברתית.
- ד. הבחנה בין גילויי תוקפנות בהקשר החברתי לעומת גילויי אלימות.
- ה. מאפייני קבוצת הילדים: תפקידים, ותרבות קבוצת הילדים

3. זווית הראיה של המחנכות (מטפלות וגננות): גורמים המשפיעים על יכולתן להתערב ביעילות. דרכי התערבות.

- א. התערבות בהקשר של קבוצת השווים במסגרת החינוכית.
*ב. דגשים ייחודיים להתערבות לילדים עם קשיים חברתיים (אלימות וקורבנות).
ג. דגשים בעבודה עם המחנכות.

חומר חובה לקריאה:

- כתריאל, ת' (1999). מילות מפתח: דפוס תרבות ותקשורת בישראל, אוניברסיטת חיפה/זמורה ביתן. פרק 4. "ברוגז כדפוס חברתי" עמ' 61-84.
- (ח) רוזנטל, מ', גת, ל' וצור, ח' (2008). לא נולדים אלימים - החיים הרגשיים והחברתיים של ילדים קטנים. תל-אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד, קו אדום. עמודים: 125-131, 177-252.
- רולידר, ע', ומינצר, ל' (2006). תופעת ההצקה בגיל הרך, מפגש לעבודה חינוכית-סוציאלית (23), עמ' 65-80.
- Corsaro, W. (2003) "We are friends, right?" Inside Kids' Culture. Ch. 3, pp. 36-66, N.Y: Joseph Henry
- The .(2016) .D.P ,Hastings & .A ,Noam-Knafo ,.A ,Vaish ,.M ,Davidov (n) - motivational foundations of prosocial behavior from a developmental perspective evolutionary roots and key psychological mechanisms: Introduction to special section. Child Development, 87,6, 1655-1667
- :emotion of socialization 'teachers childhood Early .(2017) .L.S ,.A .S ,Denham (n) Contextual and individual contributors. Child Youth Care Forum, 46, 805-824.
- :play s'children preschool in Exclusion Peer .(2012) .A.L ,Frankel & .M .S ,Fanger (n Naturalistic observation in playground setting. Merrill Palmer Quarterly, 58 (2). 224-230 , 2 44-249.
- social during toddlers with practice Teacher .(2012) .J ,Cassell & ,.L ,Gloecker (n) problem solving opportunities. Early Childhood Educ. J. 40, 251-257.
- Hay, F. D., Payne, A. & Chadwick, A. (2004). Peer relations in childhood. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 45 (1), 84-94.
- Musher -Eizenman, D.R., Holub, S.C, Miller, A. M., Goldstein, S.E. & Edwards-Leeprt, L. (2004). Body size stigmatization in preschool children: The role of control attributions. Journal of Pediatric Psychology, 29(8). 613-620.
- Stanton-Chapman, T.L. (2014). Promoting positive peer interaction in the preschool classroom: The Role and the responsibility of the teacher in supporting children's sociodramatic play. Early Childhood Educ. J., 43, 99-107.
- Shonkoff, J.P. & Et.al. (2011). Building the Brains "Air traffic Control System": Working paper 11. Center on the Developing Child. Harvard University
- Spivak, A.L. (2016). Dynamics of young children's socially adaptive resolutions of peer conflict. Social Development, 25,(1), 212-231.
- Jennings, P.A. (2015). Early childhood teacher's well-being, mindfulness and self-compassion in relation to classroom quality and attitudes towards challenging students. Mindfulness, 6, 732-743.

Saracho, O.N. (2017). Bullying prevention strategies in Early childhood education. *Early Childhood Educ. J.* 45, 453-460.

סרטונים

(ח) דיזנדרוק גיל, (2013). בעקבות החשיבה הגזענית. הרצאת TED ,

<https://www.youtube.com/watch?v=luD6eDBog8k>

(ח) Diamond, Adelle. Executive Control

<https://www.youtube.com/watch?v=39BYyfr3SeY&t=1046>

Levine, E. & Tamburrino, M. (2014). Bullying among young Children: Strategies for Prevention. *Early Childhood Educ. J.* 42, 271-278

חומר לקריאה נוספת:

יעודכן בהמשך

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %

הרצאה 0 %

השתתפות 0 %

הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

1.רשימת קריאה סופית תנתן במהלך הקורס

2. בקורס יתקיים מבחן בית שיוגש כשבועיים לאחר סיום הקורס